

De branding van Utah Beach

Arjen Boswijk

**Gedichten uit Normandië
zomer 2019**

De branding van Utah Beach

Voor Martine, Lotte en Lola

**Ze liggen daar al jaren stil
zij aan zij en langer
dan ze ooit hebben geleefd
onder de oude eiken
van la Cambe in Normandië**

**De bomen hebben gezien
broze ogen tussen tak en blad
hoe ze hier zijn thuisgebracht
dode misleide jongens
zonder ouders
en gevallen mannen
van jonge weduwen**

**Voorgelogen door geschiedenis
en de diabolische propaganda
van onzichtbare leugens
en de hoge eiken
hebben de dood gevoeld
tussen hun wortels
zwarte zielen in de aarde
waar de dood woont naast het leven**

**Daar waar de dood
het leven
bijna is vergeten**

**We vonden ze terug
in lange rechte rijen
opnieuw in het gelid**

**De helden van juni '44
die de schijnbaar verloren wereld
bevrijdden van het kwaad**

**De onbegrijpelijke moed
van jonge mannen
ver van hun huis en haard**

**In een vreemde vijandige wereld
van groot geweld en doffe angst
van leeuwenmoed en opoffering**

**En nu eeuwig rustend in de Franse aarde
langs de overwonnen stranden
ik noem hun jonge namen**

**En door het noemen en het lezen
van de talloze namen blijven ze
de echte helden van Normandië**

Bedrogen landschap

5

**Dit vredige landschap
hier in de Franse Cotentin
van velden vol dralend vee
gezien voor onze eigen wijdopen ogen**

**Het is het land van oude vrede
en gulzige geschiedenis
dit zei je aan een schuldig strand
in mijn dove oren:**

**het verleden bedriegt ons
als elke dag van lieflijkheid
van zilte zeebries
als de wind van het verleden**

**En alle grijze stenen dorpen
van gehavende muren
nog nazuchtend
in elke Normandische juninacht
boden te weinig bescherming**

**Tegen een miljoen granaten
van bezetters en bevrijders
in dit bedrogen landschap
van een dure vrede**

**Ik droomde de golven
rollend zwijgend
op het zwarte strand
dood of levend
aan op wachtend land
en niemand wist
in deze nacht
wat in de jonge hoofden
werd gedacht
en niemand had
de droom geloofd
in elk verloren hoofd**

**Het is hier
altijd juni
in Normandië
en als het
eens geen juni is
dan wachten we
gewoon weer
een jaar
op de bevrijding
van dit land**

**Ben ik
wanneer ik me uitdos
in groen of bruin tenue
Wehrmacht soldaat
of een G.I. uit USA**

**Te koop als militaria
in elk Normandisch dorp
van kogels
of scherpe granaat
ben ik dan weer
soldaat
van Juno of van Sword**

**Zet ik een held
met camouflagenet
een bajonet
of sla ik in de maat
weer en paradeer**

**Ben ik weer
een soldatenpop
van elke stad
in elke jeep
een nep soldaat
in het museum
om de hoek
een pop van vierenveertig**

**Zelfs hier nog
een kwartier landinwaarts
hoor ik de mompelende branding
rusteloos
op dit historisch strand
praten over de duistere geschiedenis
van toen**

**Ze zeggen hier
nog in de grijze huizen
van de Cotentin
dat rusteloze zielen
van vermisten zoeken
naar het voorbije leven
in nevelige Normandische nachten**

**En de zee hier is geen zee
maar verdronken land
als eeuwig graf
van de vermisten
van de laatste strijd**

**Ik kocht vandaag
in een duistere zaak
twee kogels
voor mijn vitrinekast
in Sainte Marie du Mont**

**De man
achter de balie
brave huisvader
uit 1973
zei in onbegrijpelijk Engels
dat ze ooit geschoten waren
geweest door een Duitse soldaat
uit Berlijn of Hannover
en een Amerikaan uit Nevada
maar niet naar elkaar**

**Ze zagen er nogal
ongetroffen uit
intact alsof ze later
in de tijd
geschoten waren in vers stro
van nabije boeren
op de velden op de akkers
van Sainte Mère Eglise**

**Naast een vriendelijk
blond Duits gezin
in het museum
in de duinen van Utah
om de hoek van de camping**

**Voor een vitrine
vol foto's in zwartwit
want zo keek men toen**

**Waarop Generaal
of Veldmaarschalk Rommel
het zware beton
in de duinen bezoekt
met wat onderknuppels**

**Leg ik uit aan de pater familias
dat Rommel
bij ons rotzooi is
maar de essentie
van mijn vertaalde woordgrap
ontgaat hem geloof ik
volkomen**

**De oorlog zie ik hem denken
daar maak je
geen grapjes over**

**De witte golven rollen
hier onafgebroken
als kleine groene tanks
op het vlakke Franse strand**

**En de manschappen schuilen
achter elkaar voor de dood
voor het vuur
uit de woedende duinen**

**Getroffen kijk ik uit
op zee en wacht
op een machtige armada
van de overkant
maar zie alleen
maar witte surfplanken
en een verdwaalde kano**

**De strijd lijkt gestreden
alleen de Duitse bunkers van Atlantik
staan nog zinloos
her en der half in het natte zand**

**En alle monden zwijgen
geen vuur meer
over hun stille lippen**

**Heldhaftig staan ze
langs de weg in de droge berm
zwart en brons wijzend
naar het land
de moed soms in de schoenen**

**Ze zijn de helden van '44
ze sneuvelden voor land en eer
de moed vaak in de schoenen**

**We eren ze nog
met een kleine krans
met bloemen en een rooms gebed
natuurlijk alles op z'n Frans
met de moed soms
in de schoenen**

Soldaat geweest

14

**Ik was hier eens
soldaat geweest
heb ik bang gedroomd
in zwarte invasiënachten**

**Ik vocht een weg vrij
door deze duinen
ik liep vol angst
en ongerust bepakt
maar mooie Franse meisjes
hebben me wakker gekust**

**Ik ben hier ooit
soldaat geweest
en rust nu in de aarde
ik was nog jong
toen ik verdween
mijn dromen lieten me alleen
mijn maten liggen om me heen
ik rust in Franse aarde**

**Van Carentan
naar Sainte Marie du Mont
langs Utah Beach
naar Sainte Marie Eglise**

**Langs Juno, Gold
en het strand van Sword
en Arromanches aan de zee
en in de verte Caen**

**Van Eisenhower Senior
tot generaal Montgomery
van de Atlantik Wall
tot aan Cap de La Haye**

**De dochters zuchten
nog meer oorlog
zullen wij niet overleven
in het geweld vandaag**

**En alle doden
zijn al lang begraven
en wij zijn deze oorlog zat
we willen zwemmen
langs het warme strand
in de zee van Utah Beach**

**Over een strategische route
onder spervuur
aan weerszijden
van de brug van Pegasus
kwam gelopen
strak in het gelid
een kleine colonne
relatief dwaze Schotten**

**Voorafgegaan door piper
Bill Millin in Schotse rok
blazend op een doedelzak
om de strijd
wat meer muziek te geven
en alle kogels
misten allemaal
hun doel die dag**

**Who led the way
on D-Day
vroeg de Britse soldaat**

**Ga bij de kerk
met de stukgeschoten toren
rechtsaf
zei de Franse boer langs zijn neus**

**Richting de ruwe zee
zei hij en wacht op het strand
op de vijand in de betonnen duinen**

**Maar attention zei hij
de vijand is gevaarlijk
als het wisselende tij**

**Op de lege parkeerplaats
van de Carrefour van Carentan
kwam John me vragen
of mijn auto ook elektrisch
no, but he was**

**Hij was minstens 105
en verhuisd na de invasie
waar hij als RAF-piloot
zijn bommen had bijgedragen**

**Hij was verhuisd na de oorlog
naar het dorp van zijn lage landing
waar hij de liefde vond
tussen het gele graan niet ver
van Sainte Marie du Mont
en de brede monding
van de Vire**

**Kort bericht vandaag
in de digitale krant
over gedrogeerde soldaten
van de Wehrmacht
die alleen
de strijd aangingen
met amfetamine**

**Want zonder zei de leiding
was hun leger niet
vooruit te branden
in de strijd**

Vergeten lepel

20

**Ik kocht vandaag
een terug gevonden lepel
van een frontsoldaat
uit Utah vol roest**

**Was het een invasielepel
van een GI
of die van de latere
generaal Rommel
zegt de lepel niet**

**Maar hij ziet er meer uit
als een Löffel
dan een spoon**

**Dit landschap hier gezien
is natuurgroen en grijs
van stenen huizen
tussen de akkers en landerijen
vol vreemd vee zei ze
in de haven van Cherbourg**

**Zei ze dit bedriegt ons
elke dag weer want de geschiedenis
was anders geweest zei ze
vol groene soldaten
vermoeide troepen
in milde voorjaarsregens
sluipend en wankelend
van dodelijk vermoeide angst**

**Om te bevrijden
het bedrogen grijze landschap
van beschoten kerken
en loeiend bang vee
als in een slachthuis
wachtend op het einde**

**Ze zeiden later
dat ze stierven van angst
voor de dodelijke kogels
al voor ze landden
op de dodelijke stranden
van Omaha Beach**

**Dat ze al dood waren
voor ze de Franse aarde raakten
en ze waren achttien
en achttien is niet
om te sterven
in een vreemd land
op een onbeschut strand**

**En de staf wist dat
ze zouden sneuvelen
op vreemde aarde
en dat er geen remedie was
geen verband om het moede hoofd
geen doekje voor het bloeden
voor het bange jonge hart**

**En dat het sterven eenzaam was
van elke soldaat
op elk strand
van elke bange jongen
door gruwelijke angst overmand**

**Voorzichtig ben ik verwekt
in de rampnacht van '53
en geboren tien jaar
na de invasie
op de Franse stranden**

**Daar waar ik nu
de dochters laat zien
wat er gebeurde toen
de gedrogeerde Hitler sliep
en Rommel zijn vrouw
dure schoenen gaf
voor haar Geburstag**

**Dat alles tijdens de funeste uren
die de oorlog kantelden
vanuit heilig La Manche
en het onzichtbare Engeland**

**Met Chris Rea nog
in mijn stille oren
blik op de branding
lig ik in vol ornaat
op een legergroene handdoek
te wachten op wat komen gaat**

**Bommenwerpers komen gierend over
en laten soldaten vallen
tussen de badgasten
en de scheermessen**

**Mijn blanke sabel
is gericht op de vijanden
achter de duinen verstoep
achter metersdik beton**

**Het is weer juni op het strand
men wacht op een armada
van grijze schepen
die hier niet meer komen
varen door de branding
van het bevrijde land**

**We mijden het tapijt
van Bayeux
maar verschansen ons
in de diepe bunkers
van Pointe du Hoc**

**Daar waar ook
jonge Amerikanen
in diepe kraters lopen
gebogen over hun mobiel
giechelend en onwetend**

**Over deze beladen plek
waar hun opa's
een leven geleden
stierven voor de vrijheid
van de wereld**

**Ze liep behoedzaam
langs de diepe stranden
waarboven roestig prikkeldraad
ons verbood verder**

**Ze zei is dit van toen
zo bruin en nog zo scherp
als Stacheldraht
om niet te buigen
naar het brede strand beneden**

**En vroeg ze
trokken de soldaten
zich iets aan
van barbed wire
van Blut & Boden**

**Maar ik vergat
het antwoord
op haar oude vraag**

**Ik denk vandaag weer
aan mijn vader, de man
uit 1925 die negentien zou zijn geweest
en een soldaat uit Duitsland en Amerika**

**Hij had dan moeten vechten
op de Franse kusten
geland als ik op Utah Beach
om Europa te bevrijden
van de fascisten van het kwaad**

**Of om te sneuvelen
tijdens de eerste aanvalsgolf
met grote gevolgen voor mij**

**Maar hij was als ik
een waardeloos soldaat
die in '44 vluchtte van de Veluwe
naar Noord Friesland
en later in ons Indië
werd hij ook niet
meer gezien**

**Ze liggen er al langer
dan ze ooit hadden geleefd
soldaten met vergeten namen
en de naamlozen
in de grond bij La Cambe**

**Doden in rusteloze bodem
van Normandië
in een oud Kamaradengrab**

**Zij waren toen de eeuwige jeugd
van de wereld
onbekende soldaten op een rij
in het nieuw gelid
liggen ze samen
onder machtige eiken**

**En herinneren ons
aan een wreed lot
oostelijk van Ysigny
en nooit ver van Caen**

**Ik was daar op zoek
want ik was daar toch
op zoek naar een getroffen kogel
uit '44 op de blanke stranden
voor mijn vitrinekast
vol onzin en verleden**

**Maar ik werd verwezen
in rap Frans naar de boze velden
achter de linies
waar ze sneuvelden
tussen aardappelen en mais
nooit op zoek naar een kogel
naar een granaat van de vijand
maar getroffen
op een warme dag in juni**

**Dood, nergens gebleven alleen
tussen duizend anderen
in vreemde grond, naamloos
als een onbekende soldaat**

**Na elke bange bocht
in dit zomerse land
van drogend hooi
en eenzame paarden
staan er kruisen
op elke kruising van wegen
met een treurig kijkende Jezus**

**En ook beelden
van getormenteerde soldaten
in aanvalshouding in blinkend uniform**

**Na elke bocht onzichtbaar
hier door lage eiken
en volle boomgaarden
vol hangend fruit
van appels, later cider**

**Hier ben ik steeds
gecamoufleerd
en bang gemaakt
om dodelijk te worden geraakt**

**Waren ze toen
hier niet geland
waren we een soort Duitsers
geweest uit Dresden
Berlijn of Bremen**

**En ook uit Parijs
of Pijnacker en Purmerend
Gorinchem en Groningen**

**Toch goed zei Reve eens
dat er een God is**

**Ik kocht vandaag
twee oude kogels
in een duister zaakje
in Saint Marie du Mont**

**De morsige man achter de balie
zei dat ze geschoten waren
door een Duitser en een Amerikaan
maar niet op elkaar
dacht hij in het Frans**

**Ze zagen er ongetroffen uit
intact alsof ze later
in de tijd gevuurd waren
in het gestapelde gele stro
op het land
van de nabije boeren**

**Zelfs hier nog
een kwartier landinwaarts
hoor ik de mompelende branding
rusteloos praten
op het historisch strand
over de duistere geschiedenis**

**Ze zeggen hier nog
in de huizen van de Cotentin
dat de rusteloze zielen
van vermiste soldaten
zoeken naar het leven
in Normandische nachten**

**En de zee hier
is geen zee
maar verdronken land
als een eeuwig graf
voor de vermisten
van de laatste oorlog**

**In ons houten Normandische huis
niet ver van Saint Mère Eglise
en de stranden van de oorlog
bij Utah Beach
zijn we gelukkig
na een lange reis door drie landen
zonder grenzen**

**Over dure Franse tolwegen
langs Gent en Amiens
waar mijn broertje
eens voor dood lag
op zijn eigen slagveld**

**En waar een Franse arts
hem al opgaf bij binnenkomst
gewoon nog levend
ondanks zijn Groote Oorlog
die eigenlijk ook
nooit verdwenen is**

**Hier mag niet iedereen
overal lopen
roept een woedend bord**

**Want tussen de diepe kraters
buiten de gangbare paden
liggen misschien nog mijnen**

**Zoals in Vlaanderen rond Yper
vallen nog jaarlijks slachtoffers
al zijn het dan toeristen**

**En geen soldaten meer
op de slagvelden
van vierenveertig**

**Seit Jahren liegen sie dort
still Seit an Seit und länger
als sie jemals gelebt haben
unter den alten Eichen
von La Cambe in der Normandie**

**Die Bäume haben es gesehen
böse Blicke zwischen Ästen und Laub
wie sie hierhin gebracht wurden
tote, in die Irre geleitete Jungen
ohne Eltern
und die gefallenen Männer junger Witwen**

**Belogen durch die Geschichte
und die teuflische Propaganda
unsichtbarer Lügen
und die hohen, stillen Eichen
haben den Tod gespürt
zwischen ihren Wurzeln
dunkle Seelen in der Erde
wo der Tod neben dem Leben
zu Hause ist
und wo das Leben den Tod
schon fast vergessen hat**

**Het is hier altijd juni
heb ik gedroomd
in bange Franse nachten
maar alle monden zwijgen
langs Arromanches aan de zee
geen granaat over hun stille lippen
de moed soms in de schoenen
niet vooruit te branden in de strijd
op de warme juni-aarde**

**We zagen het beton
van Rommel in de duinen
in de verte mompelt de branding
de haast vergeten geschiedenis
als rusteloze ziel van verdwenen jongens
maar in elk Normandisch dorp ben ik soldaat
en alle kogels misten die dag hun doel
het is hier altijd juni**

**Heldhaftig staan ze langs de kant
van alle wegen van de Cotentin
zwart brons en wijzend naar het land
en sommigen verwezen ons naar barre velden
waar we sneuvelden tussen mais en tarwe
maar allemaal ze hebben namen
en soms zijn we een naam vergeten**

**Mijn dromen lieten me alleen
in bange Franse nachten
zonder verband voor de ziel
tussen de kraters van vergeten granaten
het is hier altijd juni
mijn makkers liggen om me heen
de branding mompelt de geschiedenis
zonder de troost voor het eenzame hart**

Young Heroes of Normandy

**We found them again
in long straight rows
in line, once more**

**The heroes of June '44
who liberated the seemingly
lost world from evil**

**The inexplicable courage
of young men
far away from home**

**In a strange and hostile world
of extreme violence and bleak fear
of undaunted courage and sacrifice**

**Now forever resting in French soil
along the conquered beaches
I call out their young names**

**And by calling out and reading
the countless names, they remain
the true heroes of Normandy**

Inhoud

Onder de eiken van la Cambe	3
Jonge helden van Normandië	4
Bedrogen landschap	5
Droom van een verloren hoofd	6
Juni in Normandië	7
Militaria	8
Rusteloze zee 1	9
Vijandig vuur 1	10
Beton van Rommel	11
De branding van Utah Beach	12
Soldatenbeelden	13
Soldaat geweest	14
Normandië 2019	15
Schotse overmoed	16
'Allo Allo'	17
John	18
War on drugs	19
Vergeten lepel	20
Dit zei ze in Cherbourg	21
Bange soldaten	22
Tien jaar later	23
On the beach	24
Aan de Atlantik Wall	25
Oud prikkeldraad	26
D-Day Experience	27
Ein Deutscher Soldat	28
Zoeken naar een kogel	29
Elke bange bocht	30
D-Day 2019	31
Vijandig vuur 2	32
Rusteloze zee 2	33
Kleine oorlog	34
Pointe du Hoc	35
Unter den Eichen von la Cambe	36
Altijd juni	37
Young heroes of Normandy	38

Colofon

De gedichten in de bundel 'De branding van Utah Beach' werden geschreven in de maand juli 2019 in een houten huis, niet ver van Utah Beach en Omaha Beach, Normandië.

De foto's zijn gemaakt door Martine Veenhuis en Lotte Boswijk, Groningen

De Engelse vertaling van 'Jonge helden van Normandië' is gemaakt door Margreet van Aken

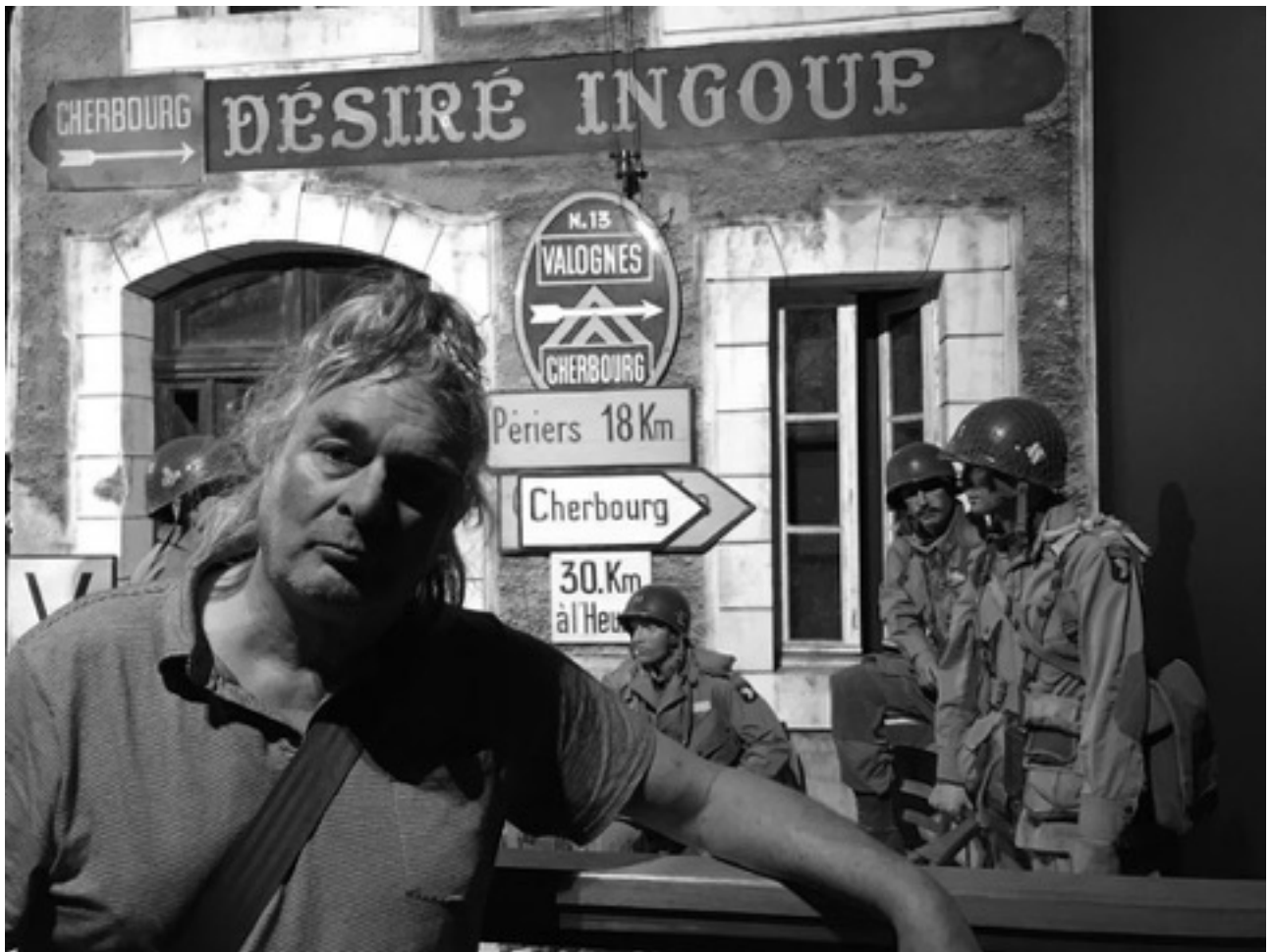
De Duitse vertaling van 'Onder de eiken van la Cambe' is gemaakt door Michael Bitter, Hamburg

Zomer 2019, Arjen Boswijk

www.arjenboswijk.nl

h.a.boswijk@gmail.com

verdwaalde soldaat bij Utah Beach

